

Анна ЛІТВІН,

*дружина Надзвичайного і Повноважного Посла
Республіки Польща в Україні Генріка Літвіна*

КІНОЛОГІЯ

Кінологія — це не лише наука, а й індустрія та бізнес. Кінологія — це великі кошти та... політика.

Кілька років тому, коли я — власниця різномастих дворняг, зібраних на вулиці, вирішила купити породистого собаку, відбулось моє повернення до кінології. Я цікавилися цією наукою з дитинства, однак виявилось, що нині ця сфера змінилась: з'явилися нові породи собак, форми розведення, зразки для старих порід та нова мода. І я прийняла рішення надолужити втрачені знання.

Я купила собаку, на мою думку, ідеальну — не великий і не малий, чорний з підпалинами, дуже «собачий» на вигляд з довгими висячими вухами. До того ж він мав чудову перевагу — це був польський гончак, отже, рідна польська собака. Як дружина Посла Польщі я хотіла, щоб у мене був собака польської породи, бо це також промоція моєї країни за кордоном, а вибір серед польських порід незначний. Зараз у нас є п'ять польських порід: підгалянська вівчарка — гірська мисливська собака із довгою білою шерстю, такий пес не вмістився б у машині, так само як польський харт, який хоча й менший, але з ним слід бігати щодня кілька кілометрів, польський огар також досить великий, а чудовий «ропу» — тобто польська низинна вівчарка, без відповідного догляду за довгою шерстю нагадує більше клубок, ніж пса. Тому польський гончак здавався ідеальним, але я дуже помилялася!

Куплена мною собака вже через кілька днів виявила неприборкуване бажання бігати, гратися та нестримний апетит. Слухняна та мила вдома — у парку вона перетворювалася на грабіжника. Вона обожнювала солодощі, й коли зрозуміла, що вона їх може отримати здебільшого від дітей, радісно кидалася на кожного малюка, щоб хоча б облизати його личко! Мені було досить важко пояснити переляканим матерям, що моя собака має виключно дружні наміри.

Ми жили тоді в Білорусі у Мінську в такому собі гуртожитку для дипломатів, тобто у звичайному багатоквартирному будинку, із гарним розміщенням біля парку й річки Свіслоч.

Ми встановили такий порядок наших прогулянок: під будинком я відпускала собаку з повідка, потім надійно її ховала, щоб ніхто мене з нею не асоціював. Через кілька хвилин вільної прогулянки моєї собаки я чула кішку з другого боку будинку, я знала, що там був мій песик. Потім я спокійно проходила повз кількох наїжачених котів, що сиділи на деревах — це був чіткий знак, що «зону котів» моя собака вже минула.

Через кілька кроків я чула жіночі крики з дитячого майданчика («зона дітей»), я підходила і бачила картину: пісочниця була повна малих космонавтів у зимових комбінезонах, що впали та незграбно намагалися підвестися, але вже без льодяників та цукерок. Я робила вигляд, що це мене зовсім не стосується та йшла спокійно далі, тим більше, що від річки вже було чути гельготіння та обурене крякання переляканих качок («зона качок»), тому в мене не залишалось сумнівів, що мій собака там. Коли я підходила, то він вже спокійно плавав серед брил льоду, доїдаючи рештки зловленого хліба.

Коли ми поверталися з прогулянки — собака був нагодований та викупаний — яка економія часу та засобів!

На жаль, все приховане стає явним. Невдовзі всі знали, що шалений пес, який бігає парком, належить польському Послу. І коли

одного разу на мене накинувся молодий чоловік, вимагаючи візи, як компенсації за моральні збитки, бо його кіт півдня просидів на дереві, я вирішила змінити... парк! На щастя Мінськ — гарне місто з багатьма парками, зеленими скверами, і я могла щодня змінювати місце прогулянок, таким чином я «замітала сліди», бо все ж було досить незручно, що маю таку норовливу собаку.

Так було до одного дня... Минув якраз рік, відколи ми купили цю рябку, і я помітила, що в парку вона йде при моїй нозі! Я не вірила власним очам — може вона захворіла? Наступного дня ситуація повторилася, вона байдуже пройшла повз двох лебедів, що плавали близько берега, та без ентузіазму дозволила малій дівчинці пригостити їй шматочком печива, навіть не облизуючи її обличчя! Я була дуже занепокоєна. Я змирилася з фактом, що моя собака навіжена та смиренно дивилася в майбутнє, думала, що так буде й усі наступні кільканадцять років. Тим часом вона виросла, почала реагувати на команди та перестала чіплятися до чужих дітлахів. У мене було таке враження, що її підмінили.

Від інших власників собак я дізналася, що саме так буває з цією породою. Собаки довго дозрівають, а коли вже дозріють, стають емоційно стабільні та спокійні. Саме такого собаку ми маємо зараз... та інколи мені шкода, що він вже не такий солодкий шалений пес, як колись.

Історія породи польських гончаків

Історія цієї породи дуже цікава, оскільки вона виникла помилково, точніше не власне порода, а її назва. Отже, до війни, у часи «панської Польщі» у маєтках тримали огарів. Кожен поляк зі школи знає речення «Огари пішли у ліс», з нього починається повість «Попіл». Собаки, які очевидно походять від французьких собак Святого Губерта, тобто Бладгаундів, що потрапили до нас у XVIII столітті, у Польщі схрестили з місцевими собаками та вивели породу огарів. Це були мисливські собаки типу гончаків. Цих собак ніколи не тримали у псарнях, а лише в будинках. У Польщі не полювали з великою зграєю собак, як в Англії або Франції. Деякі багаті власники земель намагалися впровадити таку моду, але вона не прижилася. Польське полювання — це полювання індивідуальне або у компанії кількох друзів, сусідів, де кожен із своїм собакою. Тому в Польщі не було традиційних «псарень», тобто приміщень лише для собак, вони завжди жили з людьми. Огари «працювали» на полюванні, і спали на канапі в будинку, бігли біля коня, також сліdkували

за подвір'ям як звичайні дворняги, а харчувалися при дворі під столом пана. Це були домашні улюбленці.

Для мисливства вони були всебічні, апортували з води, заганяли зайця, а також чудово вловлювали «на фарбі», тобто йшли слідом підстреленої звірини. Крім того, мали гарний вигляд, лежачи на ганку шляхетського будинку.

На початку ХХ ст. у період між війнами поширилася мода на огарів. Вони були майже в кожному польському маєтку та шляхетському дворі. Визначили два види огарів — більший, довгоногий був на території нинішньої Білорусі та України, тобто на пологих відкритих просторах, та менший вид, середньої будови, який був поширеніший на території центральної Польщі.

Після Другої світової війни, коли Польська кінологічна федерація відновила свою діяльність, виявилось, що в усій Польщі немає жодного чистокровного огара. Зміни у суспільстві призвели до того, що не стало дворян та шляхетських дворів, відповідно зникли і огари.

У 50-ті роки двоє кінологів вирішили відновити цю породу. Один займався розведенням більшого виду огара, другий сконцентрувався на меншому.

Це були свого роду змагання, що тривали більше 50 років! Реінтродукція породи — це процес складний і тривалий. Потрібно не просто вивести собаку певного виду, а й документально довести у Кінологічному союзі, що кілька поколінь тварини відповідає певним вимогам та «тримає» зразок породи.

Першим змагання завершив вивідник більшого огара. Після реєстрації у Польській кінологічній федерації Міжнародна кінологічна федерація (FCI) зареєструвала породу як «польський огар» та... помилилася!

У черзі на реєстрацію, маючи вже так звану вступну книжку, чекав огар меншого виду, слід було до назви «польський огар» додати прикметник типу «великий», як в інших порід (наприклад, шнауцери — гігантський, середній, малий або карликовий). Це дало б змогу назвати другого огара просто середнім. Однак цього не сталося, і коли дійшло до реєстрації другого виду огара, для нього не було назви.

Відповідно до ситуації вирішили просто змінити назву: з польського огара з'явився польський гончак (Polish Hunting Dog). Урочисте прийняття породи до FCI відбулося у 2006 році на Міжнародній виставці породистих собак у Познані.

Для Польщі таке вирішення проблеми — найкраще, таким чином ми отримали додаткову польську породу. Більшість європейських країн змагаються між собою за породи собак. Породи за національною назвою вважаються національним надбанням та охороняються законом. Наприклад, югославські гончі зараз старанно поділені — є боснійські, балканські, посавські, істарські гончі — кожна країна або регіон хоче мати свою породу. Хоча... інколи буває і навпаки.

Кінологія і політика

Одного дня, коли я виставила нашу собаку на виставці у Вільнюсі, до мене підійшов один пан і сказав, що приїхав на цю виставку з Білорусі, щоб зустрітися зі мною. Пан Віталій вирішив вивести та відокремити білоруського гончака. Він сказав, що має у своєму розпорядженні архівні документи, які свідчать про існування такої породи ще до Першої світової війни. Він займається розведенням собак вже понад двадцять років та переконаний, що у нього вже є чистокровні представники порід. Однак уряд Білорусі тоді не мав жодного зацікавлення у його планах. Він не міг пробитися, а коли намагався, йому вкладали палки в колеса. Він запитав, чи я йому допоможу. Я відповіла:

«Шановний Пане, все, що має у своїй назві прикметник „білоруський” я завжди буду підтримувати. Ви можете на мене розраховувати».

Ми домовилися, що зустрінемося на виставці «Охота и Рыбалка» у Мінську, куди я привезу своїх собак.

Я була вражена, коли побачила його собак. Це були прекрасні представники цього виду тварин. Їхні морди були добрі, чіткі, покірні, із легко меланхолічним поглядом. Я намагалась якомога професійніше оцінити кісткову структуру, розташування лопаток. Придивлялась до хребців та зубів. Я навіть забула про те, що мене туди офіційно запросили органи місцевої влади, представники яких стоять поряд та нудьгують. А навколо мене та песиків, звісно, фотографують журналісти.

Наступного дня наші фото з білоруськими гончими були опубліковані. Я намагалась, скільки могла, лобювати їх, та коли я виїжджала з Білорусі у 2011 році, тодішній Кінологічний союз займався вже визначенням та реєстрацією остаточного зразка цієї породи. Не всім це подобалося, але білоруське патріотичне середовище було дуже задоволене.

Кінологія та гроші

Здається, ніхто ніколи не досліджував, наскільки це великий бізнес та які доходи генерує.

Не враховуючи безпосередній прибуток кінологів, розведення собак створює довкола й інші галузі — виробництво ліків, кондиціонерів, спеціальних кормів та косметики для собак. Також надання послуг: собачі салони краси, тренери, торговельні представники, люди, що працюють на виставці — усе це генерує прибуток для держави.

Власники породистих собак змагаються на виставках, що інколи набуває гротескних форм. Інколи трапляються приклади шахрайства, але його легко викрити, точніше, власне й собаки частіш за всі розкривають шахрайства. Гіршою є ситуація у розведенні порід. Тут вже людська винахідливість буває загрозливою.

Наприклад, у Польщі протягом кількох останніх років відбулось кілька випадків, коли амстафи серйозно покусали дітей (американські стаффордширські тер'єри, яких часто називають пітбулями). Ця порода увійшла у моду кілька років тому. Це загалом дружні та спокійні собаки, тим більше, що МКФ давно домагається, щоб у виставках брали участь виключно собаки, позбавлені агресії. Агресивних особин переважно дискваліфікують та намагаються не допускати їхнє розведення. Однак з'явилося нелегальне виведення амстафів, бо на цьому можна було заробити. Був попит, була й пропозиція. Кожен другий закомплексований лисий молодик на БМВ хотів до всього мати ще й пітбуля на задньому сидінні. Дешевші, «породисті без родоводу» цуценята знаходили покупців. І лише коли вони вже переставали бути цуценятами, виявлялося, що вони агресивні й неврівноважені.

Зараз досить популярними є йорки. Ці солодкі малечі, звичайно, нікого не вкусять, але вже для алергіків, що реагують на собачу шерсть, повинна бути важлива гарантія, що в їхньої собаки ідеальна шерсть без підшерстя, та через рік він не почне у вас «линяти», викликаючи в господаря напади алергії.

Якщо ви маєте чітко визначені вимоги, то я рекомендую купувати собаку з родоводом, якщо маєте гарне бажання завести друга, то краще візьміть цуценя з вулиці. Давайте не будемо себе обманювати, бо в кожній породі є свої недоліки, тому виробництво «породистих собак без родоводу» збільшує ризик прояву цих недоліків, а взявши собаку з вулиці ви зробите добру справу і отримаєте навзаєм відданого друга.

Anna LITWIN,

*wife of the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary
of the Republic of Poland to Ukraine Henryk Litwin*

CYNOLOGY

Cynology is not only science, but also industry and business. Cynology is enormous money... and politics.

Several years ago, when I owned several stray dogs collected in the streets I decided to buy a pedigree dog and get back to cynology. I have been interested in this science since childhood, but it appears that this area has been changed since that time: new dog breeds, breeding forms, models for old dog breeds and new fashion came into life. So I decided to make up for the lost knowledge.

I bought an ideal dog, in my opinion — not big and not small, black and tan, a very «dog-like» in appearance, with long drooping ears. Besides, he had a great advantage — it was the Polish Grayhound, a native Polish dog. As the wife of the Ambassador of Poland I wanted to have a Polish dog breed, because it also promotes my country abroad. However, the choice among Polish breeds is small. There are five Polish breeds: Owczarek Podhalanski, a mountain — hunting dog with long white coat, the dog that would not have enough room in the car as well as Polish Hound, which is smaller, but needs daily running for several kilometers. Ogar Polski is too big, while nice Polski Owczarek Nizinny, looks more like a ball of wool than like a dog without appropriate care for his coat. Therefore, the Polish Grayhound seemed perfect, but I was wrong!

In a few days my dog manifested a powerful desire to run and play and uncontrollable appetite. Obedient and nice at home — in the park she was transformed into a robber. She loved sweets, and when she realized that she could get them mostly from children, she joyfully rushed into each child to at least lick his face! I found it quite difficult to explain to the frightened mothers that my dog had an exceptionally friendly intentions.

We lived then in Belarus in Minsk in some sort of hostel for diplomats, that was an ordinary apartment building with good accommodations near park and river Svisloch.

We established a procedure for our walks: near the building I released the dog from leash that was immediately hidden for no one to associate me with her. After a few minutes of her free walking I heard a cat on the other side of the house and I knew that there was my dog. Then I calmly walked past several bristling cats, sitting on the trees — it was a clear sign that my dog passed the «zone of cats».

After a few steps I heard women yelling from the children's playground («children zone») and approaching I saw the following scene: sandbox was full of small astronauts in winter overalls that fell and were awkwardly trying to stand up, but without their candies and sweets. I pretended as if I had nothing to do with this and walked quietly on hearing from the river indignant and frightened ducks quacking («zone of ducks»), so I had no doubt that my dog was there. When I approached, she was quietly swimming among boulders of ice eating up remains of the fished bread.

When we returned from the walk the dog was fed and bathed — what a great saving of time and means!

Unfortunately, all the hidden becomes evident. Soon everyone knew that the rabid dog running around the park was owned by the Polish Ambassador. So, when one day I was pounced by a young man, who was claiming Polish visa as a compensation for non-pecuniary damages because his cat sat on a tree the whole day, I decided to change the... park! Fortunately Minsk is a beautiful city with many parks, green gardens, so I could change our walking destinations for «cleaning up traces», because it was pretty embarrassing that I had such a wayward dog.

That was until one day... one year passed since we bought this dog and I noticed that she walked in the park to my heel! I did not believe my eyes — may be she is sick? The next day the situation repeated — she indifferently passed two swans swimming near the river bank and with no enthusiasm allowed a girl to treat her with a small piece of cookie without even licking her face! I was very concerned. I was resigned to the fact that my dog was a crazy creature and I humbly looked to the future thinking that this would last for the years. Meanwhile, she grew up and began to respond to commands and no longer teased children. I had the impression that she was replaced.

From other dog owners I learned that this is the case with this breed. Dogs develop for a long time but once they are mature, they become emotionally stable and calm. This is the dog we have now... and sometimes I wish she were a sweetly crazy dog as before.

History of Polish Hounds

The history of this breed is very interesting, because it appeared by mistake — not the breed, but its name. Before the war in the period of «Polish gentry» the estate owners held Polish Ogars. Every Pole knows from school a sentence «Ogars went to the forest», because this is the beginning of the story «Ashes». These dogs apparently originated from the French St. Hubert dogs, Bloodhounds that appeared in Poland in the 18th century and were crossed with local dogs producing Ogars. They were a type of hound hunting dogs. These dogs were never kept in kennels, but only at homes. In Poland unlike in England or France, hunting with a great pack of dogs was not popular. Some wealthy land owners tried to implement such a fashion, but it did not strike roots. Polish hunting is an individual activity or in company of several friends or neighbors, each having his own dog. Therefore, in Poland there was no tradi-

tional «kennels», premises exclusively for dogs. Dogs always lived with people. Polish Ogars worked on hunting and slept on a couch at home. They run near a horse, watched the yard as ordinary mutts and ate under the table of the lord. They were pets.

They were universal for hunting – fetching from water, ricking and racking. Also they had a nice appearance lying on the porch of the noble house.

In the early 20th century between two wars Ogars became very popular. They were held in almost every Polish gentry estate and yard. There were two types of Ogars – a larger one with long legs was in the territory of Belarus and Ukraine, that is on the flat open spaces, while smaller breeds were more common in the central Poland.

After World War II, when the Polish Cynology Federation resumed its activity, it appeared that there was no pedigree Ogar in the whole Poland. Changes in society have led to vanishing nobility and gentry households, so Ogars disappeared accordingly.

In the 50's, two dog handlers decided to restore this breed. One was engaged in breeding larger type of Orag, the other one focused on smaller ones.

It was the kind of competition that lasted over 50 years! Reintroduction of a breed is a complicated and lengthy process. It is necessary not only to develop a certain dog breed, but also to prove by documents at the Cynology Union that for several generations the breed meets specified requirements and «maintains» the breed standards.

Dog handler dealing with the bigger Ogar type was the first in this race. After registration in the Polish Cynology Federation the Fédération Cynologique Internationale (FCI) registered the breed as the Polish Ogar and was... wrong!

Smaller Ogar with the so-called accession book was in queue for registration. It was only needed to add an adjective «big» as in other breeds (e.g. Schnauzers are distinguished as giant, medium, small or dwarf). This would allow calling the second Ogar just medium. However, this did not happen, and when it came to the registration of the second type of Polish Ogar there was no name for him.

Accordingly, it was decided to replace the name – Polish Ogar was transformed into Polish Greyhound. Official reception of the breed by the FCI breed was held in 2006 at the International Exhibition of pedigree dogs in Poznan.

Such a solution was the best for Polans as we received a new Polish breed. Most European states are competing with each other for dog breeds. Breeds with national titles are considered a national legacy and protected by law. For example, the Yugoslav hounds are carefully divided into Bosnian, Balkan, Posavski and Istarsky hounds — each country or region wants to have their own breed. Although... sometimes the situation is oposite.

Cynology and Politics

One day, when I set our dog to show in Vilnius, I was approached by a gentleman, who said that he came to this exhibition from Belarus to meet with me. Mr. Vitalii decided to develop a special Belarusian hound. He said that he had archival documents showing that such breeds had existed before the First World War. He has been breeding dogs for over twenty years and is convinced that he already has pedigree dog breeds. However, the Belarusian government then was not interest in his plans. He could not get through, and when he tried to push the issue, he was impeded from doing this. He asked if I could help him. I replied:

«I will support everything that has adjective „Belorussian” in its name. You can count on me».

We agreed to meet at the exhibition «Hunting and Fishing» in Minsk, where he would bring his dogs.

I was amazed, when I saw his dogs. They were great representatives of their breed. Their forfaces are good, clear-cut, dutiful, with somewhat melancholic look. I tried to assess professionally their bone structure, location of blades. I carefully viewed their vertebrae and teeth. I even forgot that I was officially invited there by the local authorities, whose representatives were patiently waiting beside, while journalists were making pictures of me and the dogs.

The next day our pictures with Belarusian hounds were published. I put every effort to lobby them, and when I was leaving Belarus in 2011, the then Kennel Union was engaged in identification and registration of the final sample of this breed. Not everyone liked it, but the Belarusian patriotic circles were very pleased.

Cynology and Money

It seems no one has ever explored how big this business is and what profits it generates.

Apart from immediate profit of dog handlers, dog breeding creates other industries, such as production of drugs, conditioners, special food and cosmetics for dogs. There are also services: canine beauty salons, trainers, sales reps, people, who work in the exhibition — all this generates revenue for the state.

The owners of pedigree dogs compete in shows and sometimes this competition becomes grotesque. Sometimes there are examples of fraud, but it is easy to expose and dogs themselves more frequently reveal the fraud. The situation is worse in developing new breeds. Here human resourcefulness may be threatening.

For example, in Poland in the past few years there were several cases where Amstaffs seriously bit children (American Staffordshire Terriers, often called pitbulls). This breed came into fashion a few years ago. These are generally friendly and calm dogs, in so much as FCI long sought only dogs deprived of aggression to participate in exhibitions. Aggressive individuals are usually disqualified and their breeding prevented. However, there was illegal Amstaff breeding, because this was very profitable. Demand breeds supply. Screwed-up bald young guys in BMW wanted to have a pit bull in the back seat. Cheaper puppies without pedigree history found buyers and only when they matured, it turned out that they were aggressive and unbalanced.

Yorkie dogs are quite popular now. These doggy sweets will not bite, but for allergy sufferers reacting to dog hair there should be an important guarantee that their dogs have perfect coat without undercoat, and that in a year the dog will not start to shed hair causing allergy attacks in their owners.

If you have clearly specified requirements, I recommend to buy a dog with a pedigree history. If you want to have a good friend, it is best to take a puppy from the street. Don't let us deceive ourselves, because each breed has its defects, therefore dog breeding without pedigree history increases the risk of such defects manifestation, while taking a dog from the street you do a good deed and receive in return a devoted friend.